

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชินบุรี เขต 1

GUIDELINESS OF THE INTERNAL QUALITY ASSURANCE OF EDUCATION UNDER PRACHINBURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ขวัญชนก เสริมสมบุญ*, สรรเสริญ หุ่นแสน, กัญกร เอี่ยมพญา

Kwanchanok Sermsomboon*, Sunsern Hunsan, Kanporn Aiempaya

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

Master of Education, Educational Administration, Faculty of Education,

Rajabhat Rajanagarindra University

*Corresponding Author e-Mail: sheitkwan@gmail.com

(Received: 2024, May 18; Revised: 2024, August 3; Accepted: 2024, August 13)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชินบุรี เขต 1 และเพื่อศึกษาแนวการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชินบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการครูในสถานศึกษา จำนวน 286 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 10 คน ด้วยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม และการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชินบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

2. แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชินบุรี เขต 1 คือการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง การประเมินผลและตรวจสอบ

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

คุณภาพการศึกษา การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา การกำหนดมาตรฐานการศึกษา การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

คำสำคัญ: การดำเนินงานประกัน; ประกันคุณภาพ; การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the level of internal quality assurance operations in educational institutions Prachinburi Primary Educational Service Area Office 1 and to examine the approaches to these operations. The sample group selected through a multi-stage random sampling method comprised 286 government teachers from the educational institutions. Additionally, 10 key informants for the qualitative research were chosen through purposive sampling. The research instruments included questionnaires and focus group discussions. Data analysis employed descriptive statistics, including frequency, percentage, standard deviation, and content analysis.

The research findings were as follows:

1. The level of internal quality assurance operations in educational institutions under Prachinburi Primary Educational Service Area Office 1, as perceived by the teachers, was high. The aspects were ranked in descending order, as follows: self-assessment report preparation, evaluation and quality assurance of education, follow-up on operations for school development, setting educational standards, implementation of educational development plans, and preparation of educational development plans.

2. The approaches to internal quality assurance operations in educational institutions under Prachinburi Primary Educational Service Area Office 1 included self-assessment report preparation, evaluation and quality assurance of education, follow-up on operations for school development, setting educational standards, implementation of educational development plans, and preparation of educational development plans.

Keywords: Quality Assurance Operations; Quality Assurance; Internal Quality Assurance in Educational Institutions

บทนำ

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุม ตรวจสอบระบบการ

บริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้าง ความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล (ตสันนิม สะอะ, 2564 หน้า 2) การประกันคุณภาพในสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญที่ส่งเสริมให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ด้วยกระบวนการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในทุกระดับการศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการได้อย่างเป็นระบบ มีเป้าหมายที่ชัดเจนสามารถปฏิบัติได้จริงสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา นอกจากนี้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายังมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม ในขณะที่เดียวกันสถานศึกษาที่มีคุณภาพก็จะทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สังคมต้องการ นอกจากนี้ระบบการจัดการศึกษายังเป็นระบบที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคนไทยต่อการนำความรู้ความสามารถมาใช้ในการพัฒนาประเทศชาติ ดังนั้นการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพจึงจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคนไทย สอดคล้องกับ ปิยพร บุญใบ (2563, หน้า 68) ที่กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญในการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้ได้ตรงตามมาตรฐานการศึกษาโดยการบริหารจัดการศึกษาที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดสามารถนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้ตามที่กำหนด และจากการรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ปีการศึกษา 2564 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 (2564, หน้า 86) พบว่าได้มีแนวทางการพัฒนาที่เกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานสถานศึกษาตามบริบทของโรงเรียน ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการของงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อีกทั้งข้อกำหนดของ กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (2561, หน้า 3) ระบุว่าให้สถานศึกษาแต่ละแห่งควรจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา สอดคล้องกับ นเรศ สถิตยพงศ์ (2561, หน้า 350) ที่กล่าวว่าบุคลากรของสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการวิธีการ ขั้นตอนในการประกันและประเมินคุณภาพการศึกษา รวมทั้งขาดทัศนคติที่ดีต่อการประเมินอันเนื่องมาจากภาระงานที่เพิ่มขึ้นจากกระบวนการประกันและประเมินคุณภาพการศึกษา และผลการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นโดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด สอบถามผู้บริหารและครู จำนวน 50 คน และการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 จำนวน 10 คน พบว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายังไม่เป็นระบบ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาระบบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทำให้การดำเนินงานบริหารจัดการของโรงเรียนมีภาระงานมาก เป้าหมายของสถานศึกษาไม่สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพของต้นสังกัดทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 ควรมีการนิเทศติดตามผลและให้การ

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

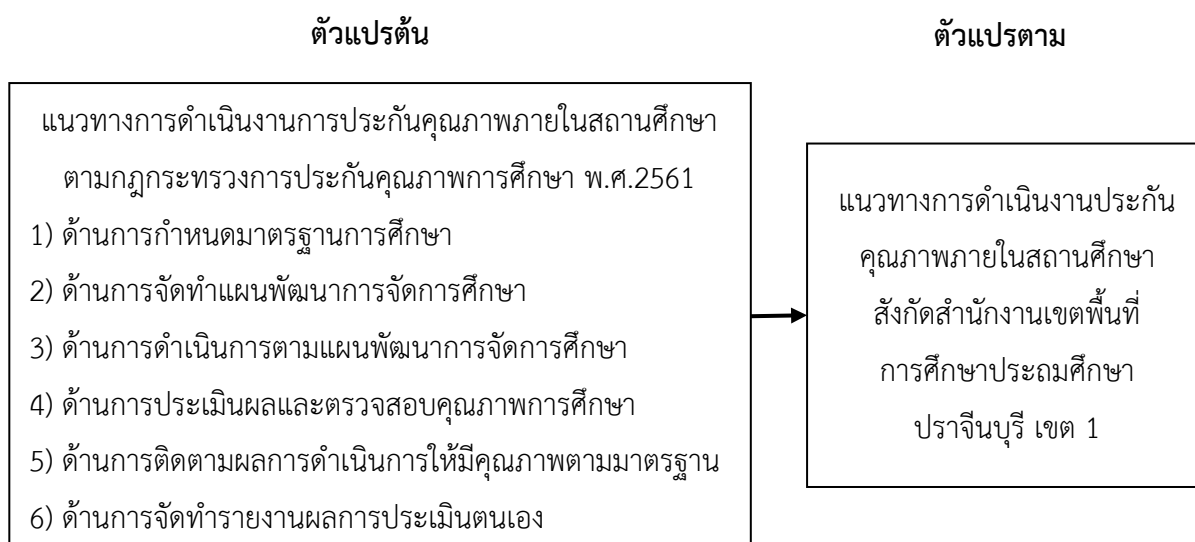
ช่วยเหลือสถานศึกษาอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สามารถดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างเต็มตามศักยภาพ

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยตระหนักถึงสภาพและแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพของผู้เรียนและเตรียมความพร้อมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน ให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 114 แห่ง รวมทั้งสิ้น 1,045 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1, 2566, หน้า 15) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) จำนวน 286 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 10 คน เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี เลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 แบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา 2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 3) ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 4) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน และ 6) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 37 ข้อ 2) การสนทนากลุ่ม แบบกึ่งโครงสร้างที่ผ่านการพิจารณาความเหมาะสมของข้อคำถามจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 คน จำนวน 8 ข้อ เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 นำแบบสอบถามและข้อคำถามสนทนากลุ่มที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แบบสอบถามได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ .97 และข้อคำถามสนทนากลุ่ม ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1 และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient Method) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ .96

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้ 1) เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ผ่านช่องทางออนไลน์โดยใช้ Google Form และส่งด้วยตนเองเฉพาะสถานศึกษาที่อยู่บริเวณใกล้เคียง ในช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ.2566 ถึง กุมภาพันธ์ พ.ศ.2567 และ 2) การสนทนากลุ่ม (Focus

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

Group) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เริ่มจากการสรรหาและคัดเลือก เตรียมตัวและคำถามที่จะใช้ในการสนทนากลุ่มดำเนินการสนทนากลุ่ม โดยกำหนดระยะเวลาประมาณ 2 ชั่วโมง ตามแนวร่างคำถามของการสนทนากลุ่ม โดยการสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นรายบุคคล ด้วยแบบสัมภาษณ์ ชนิดกึ่งโครงสร้างตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนด และผ่านช่องทางออนไลน์ ในวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ.2566

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้ ส่วนแรก ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2564, หน้า 19) ดังนี้ 4.51-5.00 หมายถึงการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด 3.51-4.50 หมายถึงการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก 2.51-3.50 หมายถึงการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง 1.51-2.50 หมายถึงการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย 1.00-1.50 หมายถึงการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด และส่วนที่ 2 ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการวิพากษ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	85	29.72
หญิง	201	70.28
รวม	286	100.00
2. อายุ		
20-30 ปี	28	9.79
31-40 ปี	163	56.99
41-50 ปี	79	27.62
51-60 ปี	16	5.59
รวม	286	100.00
3. วุฒิการศึกษา/ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	246	86.01
ปริญญาโท	40	13.99
รวม	286	100.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
4. ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	37	12.94
5-10 ปี	91	31.82
11-15 ปี	104	36.36
มากกว่า 15 ปี	54	18.88
รวม	286	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่าสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 70.28 เพศชาย จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 29.72 มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 56.99 รองลงมา 41-50 ปี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 27.62 อายุ 20-30 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 9.79 อายุ 51-60 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 5.59 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 86.01 รองลงมาระดับปริญญาโท จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 13.99 มีประสบการณ์ทำงาน 11-15 ปี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 รองลงมาประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 31.82 ประสบการณ์ทำงานมากกว่า 15 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 18.88 ประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 12.94

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	n=286		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD		
1) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา	4.37	0.57	มาก	4
2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.35	0.62	มาก	6
3) ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.37	0.64	มาก	5
4) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.47	0.62	มาก	2
5) ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา	4.45	0.68	มาก	3
6) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	4.51	0.61	มากที่สุด	1
ค่าเฉลี่ยรวม	4.42	0.62	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่าระดับของแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 ทั้ง 6 ด้าน มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.42$, $SD=0.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ($\bar{X}= 4.51$, $SD=0.61$) และมีความเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.47$, $SD=0.62$) รองลงมาด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X}=4.45$, $SD=0.68$) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X}=4.37$, $SD=0.57$) ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($\bar{X}=4.37$, $SD=0.64$) และด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($\bar{X}= 4.35$, $SD=0.62$) ตามลำดับ

ผลการสนทนากลุ่มแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 มี 6 ด้าน โดยมีผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูฝ่ายวิชาการ สรุปได้ดังนี้

- ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา พบว่าสถานศึกษาควรจัดให้มีการประชุมผู้เกี่ยวข้องสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ สถานศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษานำมามาตรฐานการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางจัดทำแผนพัฒนาของสถานศึกษา กำหนดมาตรฐานการศึกษาให้มีความสอดคล้องครอบคลุมกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ ให้สอดคล้องและครอบคลุมกับอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ และบริบทของสถานศึกษา โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา มีการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยผ่านความเห็นชอบของกรรมการสถานศึกษา

- ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา พบว่าสถานศึกษากำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน สถานศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาตามที่กระทรวงกำหนด มีการจัดทำแผนพัฒนาโดยมีการวิเคราะห์สภาพปัญหาหรือวิเคราะห์ประเมินศักยภาพของโรงเรียน (SWOT Analysis) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษามีการกำหนดแผนปฏิบัติงาน กิจกรรม โครงการ และมีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน

- ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา พบว่าสถานศึกษาจัดทำคู่มือการดำเนินงานประกันคุณภาพของตนเอง ผู้บริหารควรมีการจัดประชุมชี้แจงร่วมกับคณะครูในการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ได้กำหนดไว้ สถานศึกษามีการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้ ผู้บริหารแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการ กิจกรรม กำหนดกรอบระยะเวลาและงบประมาณที่ในการดำเนินการ ผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับติดตาม ตรวจสอบและ

ประเมินผลการดำเนินงานแต่ละแผนงานโครงการอย่างต่อเนื่องจนบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนดและมีการรายงานผลให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง คณะกรรมการสถานศึกษาให้รับทราบ

- ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พบว่าสถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐาน ให้สอดคล้องกับบริบทและข้อเท็จจริงของสถานศึกษา มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ตัวชี้วัดและเป้าหมายของสถานศึกษา มีการกำหนดผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาประเมินผล มีการกำหนดเครื่องมือและวิธีการวัดผลประเมินผลตามตัวชี้วัดในโครงการและกิจกรรม สถานศึกษานำผลที่ได้จากการประเมินไปใช้จัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาและนำข้อมูลที่ได้ไปใช้พัฒนาการศึกษาต่อไป

- ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน พบว่าสถานศึกษามีการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายดำเนินการ ตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนด มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการติดตามผล และกำหนดกรอบเวลาในการติดตามผลกิจกรรม โครงการ มีการสร้างเครื่องมือติดตามผลที่หลากหลาย ทั้งแบบปลายเปิดและแบบปลายปิด ใช้หลักการติดตามผลทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ มีการติดตามเป็นระยะตามกำหนดเวลาในแผน มีการประเมินผลแต่ละกิจกรรมโครงการระหว่างดำเนินการและก็หลังจากเสร็จแต่ละกิจกรรม และรายงานผลต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ และรายงานผลการประเมินไปปรับปรุงแผนปีต่อไป

- ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง พบว่าสถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานประกันคุณภาพตั้งแต่การกำหนดมาตรฐาน การจัดทำแผน มีการดำเนินงานตามแผนลงสู่การปฏิบัติ มีการติดตามผลและประเมินผล เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปจัดทำรูปเล่มรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา มีการติดตามตรวจสอบตามค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบสรุปผลมาวิเคราะห์เป็นภาพรวมของโรงเรียน มีการรวบรวมผลการดำเนินกิจกรรม โครงการโดยเกณฑ์ค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ สถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา และนำผลรายงานผลการประเมินตนเอง เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบและรายงานผลต่อหน่วยงานต้นสังกัดเมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา

อภิปรายผล

1. ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 สรุปได้ว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ของ ข้าราชการครู มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง และมีความเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา รองลงมาด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ด้านการกำหนด

มาตรฐานการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ตามลำดับ อาจเนื่องมาจากการกำหนดมาตรฐานไม่ตอบโจทย์คุณภาพอย่างแท้จริง สถานศึกษาดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ขาดการกำกับติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง บุคลากรไม่เห็นความสำคัญและไม่เข้าใจในระบบขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพ ทำให้ครูผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองโดยปราศจากความเข้าใจในการดำเนินการ ขาดทัศนคติที่ดีต่อภาระงานที่เพิ่มขึ้นจากกระบวนการประกันคุณภาพ มองการประกันคุณภาพเป็นการดำเนินการเพื่อผ่านการประเมิน และไม่ให้ความสำคัญและประโยชน์ของผลการประเมินเพื่อนำมาใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน สอดคล้องกับ นเรศ สติยพงศ์ (2561, หน้า 350) ที่กล่าวว่าบุคลากรของสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ วิธีการ ขั้นตอนในการประกันและประเมินคุณภาพการศึกษา รวมทั้งขาดทัศนคติที่ดีต่อการประเมินอันเนื่องมาจากภาระงานที่เพิ่มขึ้นจากกระบวนการประกันและประเมินคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับ ชลนุภัทร ไตรแดง และอุไร สุทธิแย้ม (2565, หน้า 172) ที่ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู โรงเรียนกลุ่มเมืองบางปู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่าผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่มเมืองบางปู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 6 แนวทาง ได้แก่

2.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา สรุปได้ว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำเอกสารประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพ รองลงมา คือ สถานศึกษามีการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษาอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย คือ สถานศึกษามีการนำมาตรฐานการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางจัดทำแผนพัฒนาของสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจาก การประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำเอกสารประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการประกันคุณภาพ กำหนดคณะทำงานรับผิดชอบ ดูแล กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญที่ช่วยให้มีการรวบรวมความคิดเห็นและข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิผล การวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งเป็นการทำความเข้าใจในมาตรฐานและเนื้อหาของหลักสูตรการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของสถานศึกษาเอง นอกจากนี้ยังช่วยกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษาอย่างชัดเจน เพื่อให้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนในสถานศึกษาต่อไป การกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้มีความสอดคล้องครอบคลุมกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการให้การศึกษาที่มีคุณภาพและตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ครอบคลุมทั้งด้านคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารและการจัดการ และคุณภาพ

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 18) ที่ระบุว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาว่าสถานศึกษาประกาศใช้มาตรฐานและเป้าหมาย การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาให้ครอบคลุมทุกระดับการศึกษาที่สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เหมาะสม กับบริบทของสถานศึกษา เป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง ดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาหลักสูตร สถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษาอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา นำมากำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาโดยผ่านความ เห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สอดคล้องกับ วรรณมา ประเสริฐแก้ว (2561, หน้า 97) ที่ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี พบว่าด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับ มาก

2.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา สรุปได้ว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษามีการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศ รองลงมาสถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างเป็นระบบ ชัดเจนและเป็นรูปธรรม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้ายคือ สถานศึกษามีการกำหนดค่าเป้าหมาย ความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อาจเนื่องมาจากการวิเคราะห์ มาตรฐานการศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศ เป็นขั้นตอนที่สำคัญในการตรวจสอบและปรับปรุงการ ดำเนินงานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดรับกับการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายความสำเร็จของการพัฒนาที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม เป็นการสร้างเส้นทางและ แนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนให้กับบุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการทำงานที่มุ่งเน้นไปที่เป้าหมายที่ เหมาะสม การกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นขั้นตอนที่ช่วยให้สถานศึกษามีเป้าหมายที่ชัดเจนและสามารถปรับปรุงคุณภาพการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ เรืองธร ล้อมลาย (2562, หน้า 257) ที่กล่าวว่า การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาเป็นกรอบงานเพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่สถานศึกษา ชุมชนและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ร่วมกันจัดทำเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในคุณภาพ ผู้เรียนที่สูงขึ้น ด้วยกระบวนการพัฒนาที่สนอง ต่อปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน สอดคล้องกับ ศิริรินทร์ ดงเรืองศรี (2561, หน้า 64) ที่ ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่าด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับ มาก

2.3 ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา สรุปได้ว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษามีการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติตามกรอบ ระยะเวลาและกิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้ รองลงมาสถานศึกษามีการกำกับติดตาม ตรวจสอบและ

ประเมินผลการดำเนินงานแต่ละแผนงานโครงการอย่างต่อเนื่องจนบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย คือ สถานศึกษามีการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติตามกรอบ ระยะเวลา โครงการ กิจกรรม ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้ เป็นการทำให้แผนงานและโครงการในสถานศึกษามีการดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทำให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาไปในทิศทางที่เหมาะสมต่อความต้องการและเป้าหมายของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การกำกับติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานแต่ละแผนงานโครงการอย่างต่อเนื่องจนบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด เป็นการตรวจสอบและปรับปรุงในขั้นตอนก่อนหน้าเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติตามกรอบ ระยะเวลา โครงการ กิจกรรม ที่กำหนดไว้ มีกระบวนการนี้ช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ วัชระ จตุพร (2563, หน้า 49) ที่กล่าวว่าแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นเปรียบเสมือนเข็มทิศชี้ทางทำงาน แต่แผนจะไม่มีคามหมายถ้าการดำเนินงานของบุคลากรในสถานศึกษาไม่ดำเนินงานตามแผน ผู้บริหารจะทำหน้าที่จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ดูแล กำกับ ติดตาม และนิเทศงานของบุคลากรทุกคนทุกฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ ให้ความสำคัญ การดำเนินงานและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่องจนเป็นปกติวิสัย ครูต้องทำหน้าที่การจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มศักยภาพและเต็มเวลา แบ่งเวลาหรือบริหารเวลาในการปฏิบัติงานตามแผนงานโครงการ/ กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีได้อย่างเหมาะสมและบรรลุผลสำเร็จตามแผน ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/ กิจกรรมเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน ซึ่งทุกคนที่เกี่ยวข้องจะปฏิบัติตามหน้าที่และบทบาทของตนเองให้ดีที่สุด และภาคภูมิใจในความสำเร็จร่วมกัน สอดคล้องกับ ธัญพร ยมนันต์ (2561, หน้า 87) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่าด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา สรุปได้ว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษามีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา รองลงมาสถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้ายคือ สถานศึกษามีการจัดทำเครื่องมือการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบซึ่งประกอบด้วยครู และบุคลากรที่ปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีตามปฏิทินการปฏิบัติงาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่สำคัญในการติดตามและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ สะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน การวิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตามมาตรฐาน

การศึกษาของสถานศึกษาที่ประกาศใช้ เป็นการทำให้เกิดความเข้าใจเพิ่มเติมเกี่ยวกับมาตรฐานและเป้าหมายที่ต้องการบรรลุในการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำเครื่องมือการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบซึ่งประกอบด้วยครูและบุคลากรที่ปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีตามปฏิทินการปฏิบัติงาน เป็นการให้ความสำคัญและส่งเสริมให้คณะกรรมการทำงานร่วมกันในการติดตามและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2562, หน้า 59) ระบุว่า การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นการควบคุมประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษาประกาศกำหนด เป็นการดำเนินงานโดยสถานศึกษาอย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อนำผลจากการประเมินมาเขียนรายงานผลการประเมินตนเองสำหรับผู้บริหารใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องกับ ธัญญ์สิริพันธ์ บำรุงอโณทัยสกุล (2563, หน้า 120) ที่ศึกษาแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.5 ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน สรุปได้ว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษามีการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาว่าได้บรรลุตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดหรือไม่ รองลงมาสถานศึกษามีการติดตามผลการดำเนินการต่อเนื่องทุกปีและรายงานผลการติดตาม โดยความร่วมมือของบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และนำผลไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย คือ สถานศึกษามีการดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา อาจเนื่องมาจากการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาว่าได้บรรลุตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จเป็นขั้นตอนสำคัญในการตรวจสอบว่าการดำเนินงานมีความสอดคล้องกับเป้าหมายและมาตรฐานที่กำหนดไว้ การติดตามผลการดำเนินการต่อเนื่องทุกปีและรายงานผลการติดตามเป็นการทำให้ผลการดำเนินงานสามารถวัดได้ว่าการพัฒนา และช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจถึงความก้าวหน้าและปัญหาที่เกิดขึ้น การพัฒนาสถานศึกษาตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาเป็นการปรับปรุงและพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สถานศึกษาเป็นที่ยอมรับและมีคุณภาพ สอดคล้องกับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 (2565, หน้า 43) ระบุว่า การติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประเด็นที่สถานศึกษาติดตามผล ได้แก่ กระบวนการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาว่าดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดหรือไม่ อย่างไรก็ตามสถานศึกษาสามารถติดตามผลระหว่างและเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานก็ได้ สถานศึกษาควร

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

กำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามผล กำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน ติดตามผล วิเคราะห์และกำหนดกรอบพร้อม กับสร้างเครื่องมือติดตามผล จัดทำระบบ ข้อมูลสารสนเทศและรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง สอดคล้องกับ สุทธิศักดิ์ โคกคาน (2565, หน้า 46) ที่ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด พบว่าด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.6 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง สรุปได้ว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษามีการเผยแพร่รายงานผลการประเมินตนเองต่อสาธารณชนและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป รองลงมาสถานศึกษามีการนำเสนอ รายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบและรับรองผลการประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้ายคือ สถานศึกษามีการจัดทำรายงานผล การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาต่อเนื่องทุกปี อาจเนื่องมาจากการเผยแพร่รายงานผลการประเมินตนเอง ต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไปเป็นการทำให้ข้อมูล เกี่ยวกับคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นที่รู้จักและเข้าถึงได้โดยสาธารณชน และเตรียมพร้อมในการ ปรับปรุงต่อไป การนำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบและ รับรองผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นขั้นตอนสำคัญในการรับรองความถูกต้องและคุณภาพ ของข้อมูลที่รายงานออกมา การจัดทำรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะทำงาน จัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู และ บุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อเป็นการสะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาทำให้มี การปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องในทิศทางที่เหมาะสม สอดคล้องกับ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 (2561, หน้า 3) ระบุว่าจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของ สถานศึกษา เป็นการรายงานผลการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมาที่เป็น ผลมาจากการดำเนินงานทั้งหมดของสถานศึกษา ซึ่งครอบคลุมมาตรฐานการศึกษา และนำเสนอผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อใช้ เป็นฐานข้อมูลของสถานศึกษา ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและเป็นฐานข้อมูลสำหรับการ ประเมินคุณภาพภายนอก ทำให้รู้จุดเด่น จุดที่ต้องพัฒนา โอกาส และข้อจำกัด นำไปใช้ประโยชน์ในการ ปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาในปีต่อไป สอดคล้องกับ มยุรี วรวรรณ (2563, หน้า 56) ที่ศึกษาแนวทาง การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม พบว่าด้านการจัดทำ รายงานผลการประเมินตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่าแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเป็นลำดับสุดท้าย เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าสถานศึกษามีการกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาต้องกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จภายในสถานศึกษา

2. จากผลการวิจัย พบว่าแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา และการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

3. สถานศึกษาควรนำปัญหาและแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไปเป็นแนวทางในการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

2. ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา

บรรณานุกรม

กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561. (2561, 22 กุมภาพันธ์). **ราชกิจจานุเบกษา**.

เล่ม 135 (ตอนที่ 11ก.), หน้า 3.

ชลนัทธ ไตรแดง และอุไร สุทธิแย้ม. (2565). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ

ผู้บริหารและครูโรงเรียนกลุ่มเมืองบางปู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สมุทรปราการ เขต 1. **วารสารศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่**, 7(7), หน้า 161-176.

ชูศรี วงศ์รัตน์. (2564). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย** (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.

ต๋สนิม สะอะ. (2564). **การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก สังกัด**

สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

ธัญญ์สิริชัยณ์ บำรุงอโณทัยสกุล. (2563). **แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักกฏอริยาบท 4**

ของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ธัญพร ยมนันต์. (2561). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด**

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.

นเรศ สถิตยพงศ์. (2561). การประกันคุณภาพโรงเรียนยุคการศึกษาประเทศไทย 4.0 และศตวรรษที่ 21.

วารสารครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 46(3), หน้า 345-364.

ปิยพร บุญใบ. (2563). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพ**

ภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1.

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

มยุรี วรวรรณ. (2563). **ปัญหาและแนวทางพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาโรงเรียน**

มัธยมวัดหนองแขม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เรจเรณ ล้อมลาย. (2562). **การศึกษากับการประกันคุณภาพ.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย

รามคำแหง.

วรรณ ประเสริฐแก้ว. (2561). **การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัด**

องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครูสุริยเทพ.

วัชร จตุพร. (2563). **การประกันคุณภาพการศึกษา.** พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.

ศิรินทร ดงเรืองศรี. (2561). **การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา**

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษา

มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุทธิศักดิ์ โคกคาน. (2565). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกัน**

คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วารสาร

คุณภาพชีวิตกับกฎหมาย, 18(2), หน้า 37-50.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1. (2565). **คู่มือการดำเนินงานประกันคุณภาพ**

การศึกษาภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพศึกษา พ.ศ. 2561. นครพนม:

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มีนาคม 2568

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1. (2564). **เอกสารรายงานสรุปผลการสังเคราะห์ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ประจำปี 2564**. ปราชญ์บุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1. (2566). **แผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ.2566-2570)**. ปราชญ์บุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 1.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. (2561). **คู่มือการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561**.

สุพรรณบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). **แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

Cronbach, L.J. (1990). *Essentials of Psychological Testing* (5th ed.). New York: Harper & Row.

Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities.

Educational and Psychological Measurement, 30(3), pp. 607-610.